

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8237/2022
02.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Весна Радишић Гутеша, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Саша Рајачић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационом суду у Новом Саду Гж 2291/21 од 23.02.2022. године, у седници одржаној 02.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационом суду у Новом Саду Гж 2291/21 од 23.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 854/2019 од 04.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је примарни тужбени захтев у делу којим је тужилца тражила да се утврди да је по основу стицања у брачној заједници стекла право својине на 1/2 од 144.863 акције тако што је стекла власништво на 72.431 акцију и сувласништво у 1/2 једне акције привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, матични број .., ИСИН број РСЕЛПОЕ .., ЦФИ код ЕСВУФР, које су уписане као власништво туженог што је он дужан да трпи и призна. Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу тужбеног захтева којим је тражено да суд наложи централном регистру, депоу и лирингу хартија од вредности да изврши упис промене власништва над акцијама тако што ће као власника за 72.431 акције привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, матични број .., и СИН број РСЕЛПОЕ .., ЦФИ код ЕСВУФР уписати тужилцу уместо туженог док ће на једној акцији привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад матични број .., и СИН број РСЕЛПОЕ .. ЦФИ код ЕСВУФР уписати сувласништво по 1/2 дела тужиље и туженог. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да, на име доприноса тужиље стицању имовине у брачној заједници, исплати износ од 90.500,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом од 06.12.2019. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев преко досуђеног износа од 90.500 евра у динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, до тражених 12.897.500,00

динара, са законском затезном каматом од 06.07.2004. године до исплате, као и захтев за исплату законске затезне камате на износ од 10.500,00 евра од 06.07.2004. године до 06.12.2019. године. Ставом шестим изреке, тужени је обавезан да тужилји на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 349.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2291/21 од 23.02.2022. године, ставом првим изреке, жалбе одбио и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 854/19 од 14.06.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију тужилје. Трошкове ревизијског поступка је тражио одређено.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/1118/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници који су брак закључили 09.12.2000. године у Њихова брачна заједница је прекинута током 2012. године, а брак је разведен 31.10.2018. године, пресудом суда у У току трајања брачне заједнице, основали су фирму „ГГ“ са седиштем у ..., чији је тужилја била директор, тако што су заједнички обављали све послове фирме. Тужени је, на аукцији одржаној 04.07.2004. године, на своје име купио акције предузећа „ВВ“ и то 70,68% укупне емисије на који начин је постао већински власник предузећа са бројем акција од 144.863. У куповину акција уложен је заједнички новац парничних странака у износу од 181.000 евра, тако што је тај новчани износ најпре био у целости употребљен за куповину обвезница старе девизне штедње, које је тужени купио од „Војвођанске банке“, а које је касније искористио за куповину акција привредног друштва, односно за исплату купопродајне цене привредног друштва „ВВ“. Укупан број издатих акција привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, износи 204.936 па је тужени највећи појединачни акционар.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, применом одредбе члана 251. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр 36/2011 109/2021), закључили да тужилја, по основу стицања заједничке имовине у браку, не може да стекне акције, односно власништво и управљачка права на акционарском друштву пошто она није купац акција које припадају само члановима друштва и да јој, као улагачу заједничке имовине унете у друштво кроз куповину акција, припада право на исплату новчаног износа у висини која одговара њеном уделу

у стицању истог, дакле, половину новчаног износа од 181.000 евра, па су одбили њен примарни тужбени захтев за утврђење права својине на акцијама привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, које су уписане као власништво туженог и одбили евентуални тужбени захтев преко признатог износа од 90.500 евра у динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, а тужбу тужиље у делу којим је тражила да суд наложи Централном регистру, депоу и клирингу хартије од вредности, да изврши упис промене власништва над акцијама, одбацили, налазећи да одлучивање о упису промена власништва над акцијама не спада у судску надлежност већ у искључиву надлежност Централног регистра, на основу Закона о тржишту капитала („Службени гласник РС“ бр 31/2011, 112/2015).

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр 18/2005 ... 6/2015), прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања живота у браку представља њихову заједничку имовину.

Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр 36/2011 ... 109/2021), у одредби члана 256. став 1., прописује да акција може припадати већем броју лица (у даљем тексту: сувласници акција). Сувласништво на акцији стиче се на основу: 1. закона (наслеђивање и слично); 2. уговора (поклона, купопродаје идеалног дела акције и слично); 3. статусних промена друштва (став 2.). Општа правила о акцијама и другим хартијама од вредности прописане су одредбом члана 248. став 1. Закона о привредним друштвима, тако што акције које издаје друштво, издају се у дематеријализованој форми и гласе на име, а на регистрацију у Централном регистру њиховог издавања, законитих ималаца, пренос акција, пренос права из акција, ограничења права из акција и упис права трећих лица на акцијама, примењују се одредбе закона којим се уређује тржиште капитала.

У конкретном случају, тужени је у куповину предметних акција уложио новчани износ од 181.000 евра који је стечен радом у току трајања брачне заједнице са тужиљом што значи да тужиља има облигационо-правни захтев пошто заједничку имовину парничних странака представља тај новчани износ, а претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки на основу одредбе члана 180. став 2. Породичног закона. Стварно-правни захтев тужиље у односу на акције привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, у власништву туженог, је неоснован, пошто Закон о привредним друштвима, не прописује режим заједничке имовине на акцијама нити је тужиља купац акција тог привредног друштва, па она није у могућности да, по основу учешћа у стицању имовине којом је тужени купио акције, оствари власничка и управљачка права у привредном друштву јер та права припадају само власницима акција, које својство тужиља нема.

Наводима ревизије тужиље о томе да акционар по основу акција има разна права на акционарском друштву, управљачка и власничка, која такође представљају имовину, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Тужиљина имовина је њен удео у стицању новчаног износа који је тужени уложио у куповину акција привредног друштва „ВВ“ А.Д. Нови Сад, али не и акције тог привредног друштва,

пошто она није акционар. Због тога се наводима њене ревизије неосновано побија правилност примене материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав одговора на ревизију и судске таксе, туженом нису били потребни, на основу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку, па је његов захтев за накнаду тих трошкова одбијен.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић